

ENAKMEN SURUHANJAYA TENAGA SABAH 2023

SUSUNAN SEKSYEN

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Seksyen

1. Tajuk ringkas, pemakaian dan permulaan kuat kuasa
2. Tafsiran

BAHAGIAN II

SURUHANJAYA TENAGA SABAH

3. Penubuhan Suruhanjaya
4. Meterai perbadanan
5. Keanggotaan Suruhanjaya
6. Kelulusan untuk memegang jawatan lain
7. Tempoh jawatan
8. Saraan dan elaun
9. Pembatalan pelantikan dan peletakan jawatan
10. Pengosongan jawatan
11. Akuan berkanun oleh anggota Suruhanjaya
12. Suruhanjaya boleh menubuhkan jawatankuasa
13. Jadual

BAHAGIAN III

FUNGSI DAN KUASA SURUHANJAYA

Seksyen

14. Fungsi dan kuasa Suruhanjaya
15. Perwakilan fungsi atau kuasa Suruhanjaya
16. Arahan oleh Menteri
17. Penyata, laporan, akaun dan maklumat
18. Sekatan ke atas penggunaan lambang atau representasi Suruhanjaya

BAHAGIAN IV

PEGAWAI SURUHANJAYA

19. Ketua Pegawai Eksekutif
20. Penjalanan sementara fungsi Ketua Pegawai Eksekutif
21. Pelantikan pegawai Suruhanjaya
22. Syarat perkhidmatan
23. Pinjaman, biasiswa dan wang pendahuluan
24. Pembayaran faedah persaraan, dsb.
25. Suruhanjaya boleh menerima pakai peraturan-peraturan, dsb.

BAHAGIAN V

KEWANGAN

26. Kumpulan Wang

Seksyen

27. Perbelanjaan yang hendaklah dipertanggungkan pada Kumpulan Wang
28. Pemeliharaan Kumpulan Wang
29. Perbelanjaan dan penyediaan anggaran
30. Akaun bank
31. Kuasa untuk meminjam
32. Pelaburan
33. Batasan untuk berkontrak
34. Tatacara kewangan
35. Tahun kewangan
36. Akaun dan laporan

BAHAGIAN VI

AM

37. Pendakwaan
38. Pekhidmat awam
39. Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948
40. Kuasa untuk mengambil kerja
41. Kewajipan kerahsiaan
42. Representasi dalam prosiding sivil
43. Perbuatan dan benda yang dilakukan dalam menjangkakan Enakmen ini diperbuat

JADUAL

NEGERI SABAH

Saya memperkenalkan,

TUN DATUK SERI PANGLIMA (DR) HAJI JUHAR
BIN DATUK HAJI MAHIRUDDIN,
Yang di-Pertua Negeri.

10 JANUARI, 2023.

No. 11 Tahun 2022

Suatu Enakmen untuk mengadakan peruntukan bagi penubuhan Suruhanjaya Tenaga Sabah yang mempunyai kuasa untuk mengawal selia aktiviti pembekalan tenaga di Sabah dan menguatkuasakan undang-undang pembekalan tenaga, dan bagi perkara-perkara yang berkaitan dengannya.

DIPERBUAT UNDANG-UNDANG oleh Badan Perundangan Negeri Sabah seperti berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Tajuk ringkas, pemakaian dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Suruhanjaya Tenaga Sabah 2023.

(2) Enakmen ini mula berkuat kuasa pada 10 Januari 2023.

Tafsiran

2. Dalam Enakmen ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain —

“Pengerusi” ertinya Pengerusi Suruhanjaya yang dilantik di bawah perenggan 5(1)(a);

“Ketua Pegawai Eksekutif” ertinya Ketua Pegawai Eksekutif Suruhanjaya yang mempunyai tugas yang diperihalkan dalam seksyen 19;

“Suruhanjaya” ertinya Suruhanjaya yang ditubuhkan di bawah seksyen 3;

“jawatankuasa” ertinya mana-mana jawatankuasa yang ditubuhkan oleh Suruhanjaya di bawah seksyen 12;

“aktiviti pembekalan tenaga” termasuklah —

- (a) pembekalan dan penggunaan gas yang baginya undang-undang pembekalan gas terpakai; dan
- (b) penghantaran, pengangkutan, pengagihan dan peretikulasian gas untuk pembekalan dan penggunaan gas di bawah perenggan (a);

“undang-undang pembekalan tenaga” ertinya —

- (a) Enakmen ini dan mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah Enakmen ini;
- (b) undang-undang pembekalan gas; dan
- (c) mana-mana undang-undang bertulis lain yang di bawahnya Suruhanjaya dikehendaki menjalankan apa-apa fungsi.

“Kumpulan Wang” ertinya kumpulan wang yang ditubuhkan di bawah seksyen 26;

“undang-undang pembekalan gas” ertinya Enakmen Bekalan Gas 2023 dan termasuk —

- (a) mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah

Enakmen Bekalan Gas 2023; dan

(b) mana-mana perundangan lain yang berhubungan dengan gas yang di bawahnya Suruhanjaya dikehendaki menjalankan apa-apa fungsi, termasuklah mana-mana perundangan subsidiari yang dibuat di bawah perundangan itu;

“Kerajaan” ertinya Kerajaan Negeri Sabah;

“pepasangan” mempunyai erti yang diberikan kepadanya di bawah undang-undang pembekalan gas;

“anggota” ertinya Pengerusi dan anggota lain Suruhanjaya yang dilantik di bawah seksyen 5;

“Menteri” ertinya Menteri yang pada masa ini dipertanggungjawabkan dengan tanggungjawab bagi perkara-perkara yang berhubungan dengan pembekalan gas;

“Menteri Kewangan” ertinya Menteri yang pada masa ini dipertanggungjawabkan dengan tanggungjawab bagi kewangan; dan

“pegawai” ertinya mana-mana pegawai, pekhidmat atau pekerja Suruhanjaya yang dilantik di bawah Enakmen ini.

BAHAGIAN II

SURUHANJAYA TENAGA SABAH

Penubuhan Suruhanjaya

3. (1) Suatu pertubuhan perbadanan dengan nama “Suruhanjaya Tenaga Sabah” ditubuhkan.

(2) Suruhanjaya hendaklah kekal turun-temurun dan mempunyai suatu meterai.

- (3) Suruhanjaya boleh mendakwa dan didakwa atas namanya.
- (4) Tertakluk kepada dan bagi maksud Enakmen ini, Suruhanjaya boleh, atas apa-apa terma yang Suruhanjaya sifatkan patut —
- (a) membuat kontrak;
 - (b) memperoleh, membeli, mengambil, memajak, memegang, menjual dan menikmati apa-apa harta alih dan harta tak alih atau apa-apa kepentingan atas harta itu yang terletak hak pada Suruhanjaya; dan
 - (c) memindahhakkan, menyerahhakkan, menyerahkan balik, memulangkan, menggadaikan, menggadaijanjikan, mendemiskan, menyerahhakkan semula, memindahmilikkan atau dengan apa-apa cara lain melupuskan, atau membuat apa-apa urusan mengenai, apa-apa harta alih atau harta tak alih atau apa-apa kepentingan atas harta itu yang terletak hak pada Suruhanjaya.

Meterai perbadanan

4. (1) Suruhanjaya hendaklah mempunyai suatu meterai perbadanan yang mengandungi suatu tanda yang diluluskan oleh Suruhanjaya dan meterai itu boleh dipecahkan, ditukar, diubah atau dibuat baharu sebagaimana yang difikirkan patut oleh Suruhanjaya.

(2) Sehingga suatu meterai disediakan oleh Suruhanjaya, suatu cap yang mengandungi perkataan “Suruhanjaya Tenaga Sabah” bolehlah digunakan dan hendaklah disifatkan sebagai meterai perbadanan Suruhanjaya.

(3) Meterai perbadanan itu hendaklah disimpan dalam jagaan Pengerusi atau mana-mana orang lain yang diberi kuasa oleh Suruhanjaya, dan hendaklah disahkan sama ada oleh Pengerusi atau oleh mana-mana orang yang diberi kuasa secara bertulis oleh Pengerusi.

(4) Segala surat ikatan, dokumen dan surat cara lain yang berupa sebagai dimeteraikan dengan meterai itu dan disahkan sewajarnya hendaklah disifatkan telah disempurnakan dengan sah sehingga dibuktikan sebaliknya.

(5) Apa-apa surat ikatan, dokumen atau surat cara lain yang, jika disempurnakan oleh seseorang yang bukan suatu pertubuhan perbadanan, tidak dikehendaki supaya dimeteraikan boleh disempurnakan mengikut cara yang serupa oleh seorang anggota Suruhanjaya atau mana-mana orang lain yang diberi kuasa oleh Suruhanjaya bagi pihak Suruhanjaya.

(6) Meterai perbadanan Suruhanjaya hendaklah diberi pengiktirafan rasmi dan kehakiman.

Keanggotaan Suruhanjaya

5. (1) Suruhanjaya hendaklah terdiri daripada anggota yang berikut yang hendaklah dilantik oleh Menteri:

- (a) Pengerusi;
- (b) Ketua Pegawai Eksekutif;
- (c) dua orang anggota yang mewakili Kerajaan; dan
- (d) tidak lebih daripada lima orang anggota, yang, pada pendapat Menteri, mempunyai pengalaman dan telah menunjukkan keupayaan dan profesionalisme dalam perkara yang berhubungan dengan kewangan, kejuruteraan, perniagaan atau pentadbiran, atau adalah selainnya sesuai bagi pelantikan oleh sebab pengetahuan, kepakaran dan pengalaman mereka yang khusus.

(2) Menteri boleh melantik secara sementara mana-mana anggota Suruhanjaya, selain Ketua Pegawai Eksekutif, untuk bertindak sebagai Pengerusi dalam tempoh —

- (a) apabila jawatan Pengerusi kosong;
- (b) apabila Pengerusi tidak hadir bertugas atau tidak ada di Sabah; atau
- (c) apabila Pengerusi, kerana apa-apa sebab lain, tidak dapat melaksanakan kewajipan jawatannya.

Kelulusan untuk memegang jawatan lain

6. Pengerusi tidak boleh, semasa memegang jawatan itu, memegang apa-apa jawatan atau pekerjaan lain, sama ada yang dibayar saraan atau tidak, tanpa terlebih dahulu mendapat kelulusan bertulis Menteri.

Tempoh jawatan

7. (1) Tertakluk kepada apa-apa syarat yang dinyatakan dalam surat cara pelantikannya, seseorang anggota Suruhanjaya hendaklah, melainkan jika dia terlebih dahulu meletakkan jawatannya atau mengosongkan jawatannya atau pelantikannya dibatalkan terlebih dahulu, memegang jawatan selama tempoh dua tahun.

(2) Seseorang anggota Suruhanjaya layak untuk dilantik semula tetapi tiada anggota boleh memegang jawatan selama lebih daripada tiga tempoh.

(3) Seksyen ini tidak terpakai bagi Ketua Pegawai Eksekutif.

Saraan dan elaun

8. (1) Pengerusi hendaklah dibayar apa-apa saraan dan elaun yang ditentukan oleh Menteri, selepas berunding dengan Menteri Kewangan.

(2) Semua anggota lain Suruhanjaya hendaklah dibayar apa-apa elaun pada apa-apa kadar yang ditentukan oleh Menteri, selepas berunding dengan Menteri Kewangan.

Pembatalan pelantikan dan peletakan jawatan

9. (1) Menteri boleh, pada bila-bila masa, membatalkan pelantikan mana-mana anggota Suruhanjaya, selain Ketua Pegawai Eksekutif, tanpa memberikan apa-apa sebab bagi pembatalan itu.

(2) Seseorang anggota Suruhanjaya, selain Ketua Pegawai Eksekutif, boleh, pada bila-bila masa, meletakkan jawatannya dengan memberikan notis secara bertulis kepada Menteri.

Pengosongan jawatan

10. Jawatan seseorang anggota Suruhanjaya, selain Ketua Pegawai Eksekutif, hendaklah menjadi kosong —

- (a) jika dia mati;
- (b) jika telah dibuktikan terhadapnya, atau jika dia telah disabitkan atas, suatu pertuduhan berkenaan dengan —
 - (i) kesalahan yang melibatkan fraud, kecurangan atau keburukan akhlak;
 - (ii) kesalahan di bawah mana-mana undang-undang yang berhubungan dengan rasuah; atau
 - (iii) apa-apa kesalahan lain yang boleh dihukum dengan pemenjaraan (sama ada pemenjaraan sahaja atau sebagai tambahan kepada denda atau sebagai ganti denda) selama lebih daripada dua tahun;
- (c) jika kelakuannya, sama ada yang berkaitan dengan kewajipannya sebagai seorang anggota Suruhanjaya atau selainnya, ialah kelakuan yang memburukkan nama Suruhanjaya;
- (d) jika dia menjadi bankrap;
- (e) jika dia tidak sempurna akal atau selainnya tidak berupaya menunaikan kewajipannya;
- (f) dalam hal Pengerusi, jika dia tidak menghadiri mesyuarat Suruhanjaya tiga kali berturut-turut tanpa kebenaran Menteri;
- (g) dalam hal seseorang anggota Suruhanjaya selain Pengerusi, jika dia tidak menghadiri mesyuarat Suruhanjaya tiga kali berturut-turut tanpa kebenaran Pengerusi;
- (h) jika pelantikannya dibatalkan oleh Menteri; atau
- (i) jika peletakan jawatannya diterima oleh Menteri.

Akuan berkanun oleh anggota Suruhanjaya

11. (1) Tiada seorang pun boleh dilantik sebagai anggota Suruhanjaya melainkan jika sebelum pelantikannya orang itu membuat suatu akuan berkanun sama ada dia mempunyai apa-apa kepentingan, dari segi kewangan atau selainnya, dalam apa-apa usaha yang melibatkan aktiviti pembekalan tenaga.

(2) Jika seseorang anggota Suruhanjaya memperoleh apa-apa kepentingan, dari segi kewangan atau selainnya, dalam apa-apa usaha yang melibatkan aktiviti pembekalan tenaga dia hendaklah, dalam masa satu bulan selepas pemerolehan itu, memberikan notis secara bertulis kepada Menteri dengan menyatakan kepentingan yang diperoleh itu, dan Menteri boleh, selepas menimbang perkara itu, jika difikirkannya patut, mengisytiharkan bahawa orang itu telah mengosongkan jawatannya.

Suruhanjaya boleh menubuhkan jawatankuasa

12. (1) Suruhanjaya boleh menubuhkan apa-apa jawatankuasa yang difikirkannya perlu atau suai manfaat untuk membantunya melaksanakan fungsinya di bawah undang-undang pembekalan tenaga.

(2) Suruhanjaya boleh melantik mana-mana anggotanya untuk menjadi pengerusi sesuatu jawatankuasa.

(3) Suruhanjaya boleh melantik mana-mana orang menjadi anggota sesuatu jawatankuasa.

(4) Seseorang anggota jawatankuasa hendaklah memegang jawatan bagi apa-apa tempoh yang dinyatakan dalam surat pelantikannya dan layak untuk dilantik semula.

(5) Suruhanjaya boleh membatalkan pelantikan mana-mana anggota jawatankuasa tanpa memberikan apa-apa sebab bagi pembatalan itu.

(6) Seseorang anggota jawatankuasa boleh, pada bila-bila masa, meletakkan jawatan dengan memberikan notis secara bertulis kepada

pengerusi jawatankuasa itu.

(7) Suruhanjaya boleh, pada bila-bila masa, memberhentikan atau mengubah keanggotaan sesuatu jawatankuasa.

(8) Sesuatu jawatankuasa adalah tertakluk kepada, dan hendaklah bertindak mengikut, apa-apa arahan yang diberikan kepadanya oleh Suruhanjaya.

(9) Sesuatu jawatankuasa boleh mengundang mana-mana orang untuk menghadiri mana-mana mesyuaratnya bagi maksud menasihatinya tentang apa-apa perkara yang sedang dibincangkan tetapi orang itu tidak berhak untuk mengundi pada mesyuarat itu.

(10) Anggota sesuatu jawatankuasa dan mana-mana orang yang diundang di bawah subseksyen (9) hendaklah dibayar apa-apa elaun dan belanja lain yang ditentukan oleh Suruhanjaya.

Jadual

13. (1) Peruntukan Jadual hendaklah terpakai bagi anggota Suruhanjaya dan anggota jawatankuasa yang dilantik di bawah seksyen 12.

(2) Menteri boleh meminda Jadual melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta*.

BAHAGIAN III

FUNGSI DAN KUASA SURUHANJAYA

Fungsi dan kuasa Suruhanjaya

14. (1) Suruhanjaya hendaklah mempunyai segala fungsi yang dipertanggungjawabkan ke atasnya di bawah undang-undang pembekalan tenaga dan hendaklah juga mempunyai fungsi-fungsi yang berikut:

- (a) untuk menasihati Menteri tentang segala perkara yang berkenaan dengan dasar negeri bagi aktiviti pembekalan tenaga;

- (b) untuk menasihati Menteri tentang segala perkara yang berhubungan dengan pembekalan gas melalui talian paip dan penggunaan gas sebagaimana yang diperuntukkan di bawah undang-undang pembekalan gas;
- (c) untuk melaksanakan dan menguatkuasakan undang-undang pembekalan tenaga;
- (d) untuk mengawal selia segala perkara yang berhubungan dengan pembekalan gas melalui talian paip dan melindungi mana-mana orang daripada bahaya yang berbangkit daripada pembekalan gas melalui talian paip dan penggunaan gas sebagaimana yang diperuntukkan di bawah undang-undang pembekalan gas;
- (e) untuk menggalakkan kecekapan, keekonomian dan keselamatan dalam pembekalan gas melalui talian paip dan penggunaan gas yang dibekalkan melalui talian paip;
- (f) untuk menggalakkan dan melindungi persaingan dan pengendalian pasaran yang adil dan cekap atau, dalam ketiadaan pasaran bersaing, untuk mencegah penyalahgunaan monopoli atau kuasa pasaran berkenaan dengan pembekalan gas melalui talian paip;
- (g) untuk menggalakkan penyelidikan tentang, dan pembangunan dan penggunaan, teknik baharu berhubung dengan pembekalan dan penggunaan gas melalui talian paip dan penggunaan gas yang dibekalkan melalui talian paip;
- (h) untuk mendorong dan menggalakkan pembangunan pembekalan gas melalui talian paip termasuklah dalam bidang latihan;
- (i) untuk mendorong dan menggalakkan pengawalseliaan sendiri dalam pembekalan gas melalui talian paip;
- (j) untuk menjalankan apa-apa fungsi yang diberikan oleh atau di bawah undang-undang pembekalan tenaga;
- (k) untuk mengkaji semula undang-undang pembekalan tenaga dan membuat syor yang perlu kepada Menteri; dan

- (l) untuk menjalankan segala aktiviti yang didapati oleh Suruhanjaya dikehendaki, berfaedah atau mudah bagi maksud menjalankan atau berkaitan dengan pelaksanaan fungsi-fungsinya di bawah undang-undang pembekalan tenaga.

(2) Suruhanjaya hendaklah mempunyai segala kuasa yang perlu bagi, atau yang berkaitan dengan, atau yang semunasabahnya bersampingan dengan, pelaksanaan fungsinya di bawah undang-undang pembekalan tenaga.

Pewakilan fungsi atau kuasa Suruhanjaya

15. (1) Suruhanjaya boleh, secara bertulis, mewakilkan mana-mana fungsi atau kuasanya, selain kuasanya untuk membuat perundangan subsidiari, kepada —

- (a) Pengerusi Suruhanjaya;
- (b) seseorang anggota Suruhanjaya;
- (c) sesuatu jawatankuasa yang ditubuhkan oleh Suruhanjaya; atau
- (d) seseorang pegawai Suruhanjaya.

(2) Seseorang atau sesuatu jawatankuasa, mengikut mana-mana yang berkenaan, yang diwakilkan dengan apa-apa fungsi atau kuasa sedemikian adalah terikat untuk mematuhi dan mengambil kira segala syarat dan sekatan yang dikenakan oleh Suruhanjaya dan segala kehendak, tatacara dan perkara yang dinyatakan oleh Suruhanjaya.

(3) Fungsi atau kuasa yang diwakilkan di bawah seksyen ini hendaklah dilaksanakan dan dijalankan atas nama dan bagi pihak Suruhanjaya.

(4) Sesuatu perwakilan di bawah seksyen ini tidaklah menghalang Suruhanjaya daripada melaksanakan atau menjalankan sendiri pada bila-bila masa mana-mana fungsi atau kuasa yang diwakilkan.

Arahan oleh Menteri

16. Menteri boleh, dari semasa ke semasa, memberi arahan yang bersifat am, yang selaras dengan peruntukan undang-undang pembekalan tenaga, yang selaras dengan peruntukan Enakmen ini berhubung dengan pelaksanaan fungsi dan perjalanan kuasa Suruhanjaya di bawah Enakmen ini dan hendaklah menjadi kewajipan Suruhanjaya untuk melaksanakan arahan itu.

Penyata, laporan, akaun dan maklumat

17. Suruhanjaya hendaklah memberi Menteri, dan mana-mana pihak berkuasa awam sebagaimana yang ditentukan oleh Menteri, apa-apa penyata, laporan, akaun dan maklumat berkenaan dengan aktivitinya, keadaan kewangannya dan dasar yang sedang diikuti atau yang dicadangkan untuk diikutinya dalam pelaksanaan mana-mana fungsinya di bawah undang-undang pembekalan tenaga sebagaimana yang dikehendaki oleh Menteri dari semasa ke semasa.

Sekatan ke atas penggunaan lambang atau representasi Suruhanjaya

18. (1) Suruhanjaya hendaklah mempunyai hak eksklusif untuk menggunakan apa-apa lambang atau representasi yang dipilih atau direka oleh Suruhanjaya dan selepas itu dipamerkan atau ditunjukkan berkaitan dengan aktiviti atau hal ehwalnya.

(2) Lambang atau representasi yang dipilih atau direka oleh Suruhanjaya hendaklah disiarkan dalam *Warta*.

(3) Mana-mana orang yang menggunakan sesuatu lambang atau representasi Suruhanjaya atau apa-apa yang menyerupainya, atau mencipta apa-apa lambang atau representasi yang merujuk kepada Suruhanjaya hingga memperdayakan atau menyebabkan kekeliruan, atau berkemungkinan memperdayakan atau menyebabkan kekeliruan, melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi tiga ratus ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga tahun atau kedua-duanya.

BAHAGIAN IV

PEGAWAI SURUHANJAYA

Ketua Pegawai Eksekutif

19. (1) Menteri hendaklah melantik seorang Ketua Pegawai Eksekutif atas apa-apa terma dan syarat yang difikirkannya wajar.

(2) Suruhanjaya hendaklah meletakkan pada Ketua Pegawai Eksekutif apa-apa kuasa dan mempertanggungkan ke atasnya apa-apa kewajipan yang ditentukan oleh Suruhanjaya.

(3) Ketua Pegawai Eksekutif adalah bertanggungjawab bagi keseluruhan pentadbiran dan pengurusan fungsi dan hal ehwal hari ke hari Suruhanjaya.

(4) Ketua Pegawai Eksekutif hendaklah mempunyai kawalan am ke atas pegawai lain Suruhanjaya.

(5) Ketua Pegawai Eksekutif hendaklah melaksanakan apa-apa kewajipan lain yang diarahkan oleh Menteri dan Suruhanjaya dari semasa ke semasa.

(6) Dalam menunaikan kewajipannya, Ketua Pegawai Eksekutif hendaklah bertindak di bawah kuasa dan mengikut arahan am Suruhanjaya.

Penjalanan sementara fungsi Ketua Pegawai Eksekutif

20. Menteri boleh melantik secara sementara mana-mana pegawai Suruhanjaya untuk bertindak sebagai Ketua Pegawai Eksekutif selama tempoh apabila —

- (a) jawatan Ketua Pegawai Eksekutif kosong;
- (b) Ketua Pegawai Eksekutif tidak hadir bertugas atau tidak ada di Sabah; atau
- (c) Ketua Pegawai Eksekutif, kerana apa-apa sebab lain, tidak dapat melaksanakan kewajipan jawatannya.

Pelantikan pegawai Suruhanjaya

21. Suruhanjaya boleh melantik apa-apa bilangan pegawai yang difikirkannya wajar dan perlu, yang hendaklah dibayar saraan, elaun dan faedah, dan atas apa-apa terma yang pada pendapat Suruhanjaya adalah sesuai bagi menjalankan maksud undang-undang pembekalan tenaga.

Syarat perkhidmatan

22. Suruhanjaya boleh, dengan kelulusan Menteri, menentukan syarat perkhidmatan pegawai-pegawainya.

Pinjaman, biasiswa dan wang pendahuluan

23. Suruhanjaya boleh memberikan pinjaman, biasiswa dan wang pendahuluan kepada pegawainya bagi apa-apa maksud dan atas apa-apa terma yang ditentukan oleh Suruhanjaya.

Pembayaran faedah persaraan, dsb.

24. Suruhanjaya boleh membuat perkiraan bagi pembayaran kepada pegawainya dan orang tanggungan mereka apa-apa faedah persaraan, ganjaran dan elaun lain yang ditentukan oleh Suruhanjaya.

Suruhanjaya boleh menerima pakai peraturan-peraturan, dsb.

25. Suruhanjaya boleh, dengan kelulusan Menteri, menerima pakai dengan apa-apa ubah suaian yang difikirkannya patut mana-mana peraturan, kaedah, dasar, pekeliling atau arahan yang diperbuat atau dikeluarkan oleh Kerajaan.

BAHAGIAN V**KEWANGAN****Kumpulan Wang**

26. (1) Maka dengan ini ditubuhkan, bagi maksud undang-undang pembekalan

tenaga, suatu kumpulan wang yang dikenali sebagai “Kumpulan Wang Tenaga Sabah” yang hendaklah ditadbir dan dikawal oleh Suruhanjaya.

(2) Kumpulan Wang itu hendaklah terdiri daripada —

- (a) apa-apa wang yang diperuntukkan oleh Dewan Undangan bagi maksud undang-undang pembekalan tenaga dari semasa ke semasa;
- (b) semua atau mana-mana bahagian fi lesen atau fi lain, bayaran pentadbiran, levi atau bayaran lain yang dikenakan oleh atau yang kena dibayar kepada Suruhanjaya di bawah undang-undang pembekalan tenaga;
- (c) semua wang yang berpunca daripada pendapatan daripada pelaburan yang dibuat oleh Suruhanjaya;
- (d) semua wang yang berpunca daripada penjualan, pelupusan, pemajakan atau penyewaan, atau apa-apa urusan niaga lain mengenai, apa-apa harta, gadai janji, gadaian atau debentur yang terletak hak pada atau yang diperolehi oleh Suruhanjaya;
- (e) semua wang yang didapati daripada perkhidmatan perundingan dan nasihat dan apa-apa perkhidmatan lain yang diberikan oleh Suruhanjaya;
- (f) semua wang dan harta lain yang dengan apa-apa cara menjadi kena dibayar kepada atau terletak hak pada Suruhanjaya berkenaan dengan apa-apa perkara yang bersampingan dengan fungsi dan kuasanya;
- (g) jumlah wang yang dipinjam oleh Suruhanjaya di bawah seksyen 31; dan
- (h) semua wang lain yang diterima secara sah oleh Suruhanjaya, termasuklah faedah.

(3) Bagi maksud perenggan (2)(b), semua wang yang dipungut yang melebihi kehendak kewangan Suruhanjaya bagi pelaksanaan fungsinya di bawah Enakmen ini boleh dibayar ke dalam Kumpulan Wang Disatukan Negeri.

Perbelanjaan hendaklah dipertanggungjawabkan pada Kumpulan Wang

27. Kumpulan Wang hendaklah dibelanjakan bagi maksud —

- (a) membayar apa-apa perbelanjaan yang dilakukan secara sah oleh Suruhanjaya termasuklah fi dan kos guaman dan fi dan kos lain;
- (b) membayar saraan, elaun dan belanja lain anggota Suruhanjaya, anggota jawatankuasa dan pegawai Suruhanjaya, termasuklah pemberian pinjaman dan wang pendahuluan, elaun persaraan, faedah persaraan, pencen dan ganjaran;
- (c) membayar apa-apa belanja, kos, perbelanjaan atau pemberian kewangan lain atau bayaran lain yang dilakukan atau diterima dengan sepatutnya atau disifatkan wajar oleh Suruhanjaya dalam pelaksanaan fungsi atau perjalanan kuasanya di bawah undang-undang pembekalan tenaga;
- (d) membeli atau menyewa kelengkapan, jentera dan apa-apa bahan lain, memperoleh tanah dan apa-apa aset, dan membina bangunan, dan menjalankan apa-apa kerja dan pengusahaan lain dalam pelaksanaan fungsi dan perjalanan kuasanya di bawah undang-undang pembekalan tenaga;
- (e) membayar balik apa-apa wang yang dipinjam di bawah seksyen 31 dan faedah yang kena dibayar ke atas wang yang dipinjam itu;
- (f) memberikan pinjaman, biasiswa dan wang pendahuluan kepada pegawainya di bawah seksyen 23; dan
- (g) secara amnya, membayar apa-apa belanja bagi melaksanakan peruntukan undang-undang pembekalan tenaga.

Pemeliharaan Kumpulan Wang

28. Maka menjadi kewajipan Suruhanjaya untuk memelihara Kumpulan Wang dengan melaksanakan fungsi dan menjalankan kuasanya di bawah Enakmen ini dengan sedemikian cara supaya dapat dipastikan bahawa jumlah hasil Suruhanjaya mencukupi untuk membayar semua jumlah wang

yang boleh dipertanggungjawabkan dengan sepatutnya kepada akaun hasilnya, termasuklah susut nilai dan faedah atas modal, dari setahun ke setahun.

Perbelanjaan dan penyediaan anggaran

29. (1) Perbelanjaan Suruhanjaya setakat apa-apa amaun yang dibenarkan oleh Menteri bagi mana-mana satu tahun hendaklah dibayar daripada Kumpulan Wang.

(2) Sebelum 1 September setiap tahun, Suruhanjaya hendaklah mengemukakan kepada menteri suatu anggaran perbelanjaannya (termasuklah perbelanjaan bagi program penyelidikan dan pembangunan) bagi tahun yang berikutnya dalam apa-apa bentuk dan yang mengandungi apa-apa butir sebagaimana yang diarahkan oleh Menteri.

(3) Menteri hendaklah, sebelum 1 Januari tahun yang berikutnya, memberitahu Suruhanjaya amaun yang dibenarkan bagi perbelanjaan secara amnya atau amaun yang dibenarkan bagi setiap perihalan perbelanjaan berdasarkan anggaran yang disediakan di bawah subseksyen (2).

(4) Suruhanjaya boleh, pada bila-bila masa, mengemukakan suatu anggaran perbelanjaan tambahannya bagi mana-mana satu tahun kepada Menteri dan Menteri boleh membenarkan keseluruhan atau mana-mana bahagian perbelanjaan tambahan yang dimasukkan dalam anggaran perbelanjaan tambahan itu.

Akaun bank

30. Suruhanjaya hendaklah membuka dan menyenggarakan suatu akaun atau akaun-akaun dengan mana-mana bank atau bank-bank di Malaysia sebagaimana yang difikirkan patut oleh Suruhanjaya, selepas berunding dengan Menteri, dan tiap-tiap akaun itu hendaklah dikendalikan mengikut apa-apa cara yang dibenarkan oleh Suruhanjaya bagi maksud itu dari semasa ke semasa.

Kuasa untuk meminjam

31. Suruhanjaya boleh, dari semasa ke semasa, meminjam mengikut apa-apa

bentuk dan pada apa-apa kadar faedah dan bagi apa-apa tempoh dan atas apa-apa terma tentang masa dan kaedah pembayaran balik dan selainnya, sebagaimana yang diluluskan oleh Menteri, dengan persetujuan Menteri Kewangan, apa-apa wang yang diperlukan oleh Suruhanjaya bagi memenuhi mana-mana obligasinya atau bagi menunaikan mana-mana fungsinya atau kuasanya di bawah Enakmen.

Pelaburan

32. Wang Suruhanjaya hendaklah, setakat yang tidak diperlukan untuk dibelanjakan dengan segera oleh Suruhanjaya di bawah Enakmen ini, dilaburkan mengikut apa-apa cara yang diluluskan oleh Menteri, dengan persetujuan Menteri Kewangan.

Batasan untuk berkontrak

33. Suruhanjaya tidak boleh, tanpa kelulusan Menteri dan persetujuan Menteri Kewangan, membuat apa-apa kontrak yang di bawahnya Suruhanjaya dikehendaki untuk membayar atau menerima suatu amaun yang melebihi sepuluh juta ringgit.

Tatacara kewangan

34. Tertakluk kepada Enakmen ini dan kelulusan Menteri, Suruhanjaya hendaklah menentukan tatacara kewangannya sendiri.

Tahun kewangan

35. Tahun kewangan Suruhanjaya hendaklah bermula pada 1 Januari dan berakhir pada 31 Disember setiap tahun.

Akaun dan laporan

36. (1) Suruhanjaya hendaklah menyebabkan akaun yang sepatutnya bagi Kumpulan Wang dan laporan aktiviti yang sepatutnya disimpan dan

hendaklah, dengan secepat yang dapat dilaksanakan selepas berakhirnya setiap tahun kewangan, menyebabkan supaya disediakan bagi tahun kewangan itu —

- (a) suatu penyata akaun Suruhanjaya yang hendaklah mengandungi kunci kira-kira dan akaun pendapatan dan perbelanjaan; dan
- (b) suatu laporan aktivitinya.

(2) Suruhanjaya hendaklah, dengan seberapa segera yang mungkin, menghantar suatu salinan penyata akaun yang diperakui oleh juruaudit dan suatu salinan laporan juruaudit kepada Menteri yang hendaklah menyebabkan penyata dan laporan itu dibentangkan di hadapan Dewan Undangan.

(3) Enakmen Badan-Badan Berkanun (Peruntukan-Peruntukan Tambahan) 1997 [*No.9 tahun 1997*] hendaklah terpakai bagi Suruhanjaya.

BAHAGIAN VI

AM

Pendakwaan

37. Tiada pendakwaan bagi sesuatu kesalahan di bawah Enakmen ini boleh dimulakan kecuali oleh atau dengan keizinan secara bertulis Pendakwa Raya.

Pekhidmat awam

38. Semua anggota Suruhanjaya dan mana-mana jawatankuasanya, dan semua pegawai dan ejen Suruhanjaya, semasa menunaikan kewajipan mereka di bawah Enakmen ini sebagai anggota, pegawai atau ejen sedemikian, hendaklah disifatkan sebagai pekhidmat awam mengikut pengertian Kanun Keseksaan [*Akta 574*].

Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948

39. Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948 [*Akta 198*] hendaklah

terpakai bagi apa-apa tindakan, guaman, pendakwaan atau prosiding terhadap Suruhanjaya atau seseorang anggota Suruhanjaya, seseorang anggota jawatankuasa, dan seseorang pegawai atau ejen Suruhanjaya berkenaan dengan apa-apa perbuatan, pengabaian atau keingkaran yang dibuat atau dilakukan olehnya dengan suci hati atau apa-apa peninggalan yang ditinggalkan olehnya dengan suci hati, atas sifat sedemikian.

Kuasa untuk mengambil kerja

40. Suruhanjaya boleh mengambil kerja dan membayar ejen dan penasihat teknikal, termasuklah peguam bela dan peguam cara dan orang lain, pada melaksanakan fungsinya, menjalankan kuasanya atau bagi melaksanakan maksud Enakmen ini dengan lebih baik.

Kewajipan kerahsiaan

41. (1) Kecuali bagi apa-apa maksud Enakmen ini atau bagi maksud apa-apa prosiding sivil atau jenayah di bawah mana-mana undang-undang bertulis atau jika selainnya dibenarkan oleh Suruhanjaya —

- (a) tiada anggota Suruhanjaya atau mana-mana jawatankuasanya atau mana-mana pegawai atau ejen Suruhanjaya atau mana-mana orang yang menghadiri mana-mana mesyuarat Suruhanjaya atau mana-mana jawatankuasanya, sama ada dalam tempoh jawatannya atau dalam tempoh pekerjaannya atau selepas itu, boleh menzahirkan apa-apa maklumat yang didapatinya dalam penjalanan kewajibannya dan yang tidak disiarkan menurut Enakmen ini; dan
- (b) tiada seorang orang lain pun yang melalui apa-apa cara mempunyai akses kepada apa-apa maklumat atau dokumen yang berhubungan dengan hal ehwal Suruhanjaya boleh menzahirkan maklumat atau dokumen itu.

(2) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, didenda tidak melebihi sepuluh

ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam bulan atau kedua-duanya.

Representasi dalam prosiding sivil

42. Walau apa pun peruntukan mana-mana undang-undang bertulis yang lain —

- (a) dalam apa-apa prosiding sivil oleh atau terhadap Suruhanjaya; atau
- (b) dalam apa-apa prosiding sivil lain yang dalamnya Suruhanjaya dikehendaki atau dibenarkan oleh mahkamah untuk diwakili, atau didengar, atau selainnya berhak untuk diwakili atau didengar,

mana-mana orang yang diberi kuasa oleh Suruhanjaya bagi maksud itu boleh, bagi pihak Suruhanjaya, memulakan prosiding sedemikian atau hadir dalam prosiding itu dan boleh membuat semua kehadiran dan permohonan dan melakukan semua perbuatan berkenaan dengan prosiding itu bagi pihak Suruhanjaya.

Perbuatan dan benda yang dilakukan dalam menjangkakan Enakmen ini diperbuat

43. Segala perbuatan dan benda yang dilakukan bagi pihak Suruhanjaya dalam menyediakan atau menjangkakan pembuatan Enakmen ini dan apa-apa perbelanjaan yang dilakukan berhubung dengannya hendaklah disifatkan telah dibenarkan di bawah Enakmen ini, dengan syarat bahawa perbuatan dan benda yang dilakukan itu adalah selaras dengan niat dan maksud am Enakmen ini, dan segala hak dan obligasi yang diperoleh atau dilakukan akibat daripada pembuatan perbuatan atau benda itu termasuklah apa-apa perbelanjaan yang dilakukan berhubung dengannya hendaklah apabila mula berkuat kuasanya Enakmen ini disifatkan sebagai hak dan obligasi Suruhanjaya.

JADUAL

[Seksyen 13]

Masa dan tempat mesyuarat

1. (1) Suruhanjaya hendaklah mengadakan seberapa banyak mesyuarat yang perlu bagi melaksanakan fungsinya dengan cekap dan mesyuarat itu hendaklah diadakan pada bila-bila masa dan di mana-mana tempat yang ditentukan oleh Pengerusi, dengan syarat bahawa Pengerusi tidak boleh membenarkan lebih daripada dua bulan berlalu antara mesyuarat.

(2) Pengerusi hendaklah memanggil mesyuarat jika diminta berbuat demikian secara bertulis oleh Menteri atau oleh sekurang-kurangnya dua orang anggota Suruhanjaya.

(3) Mesyuarat sesuatu jawatankuasa hendaklah diadakan pada bila-bila masa dan di mana-mana tempat yang ditentukan oleh pengerusi jawatankuasa itu.

Kuorum

2. Kuorum Suruhanjaya ialah setengah atau lebih setengah daripada bilangan anggota Suruhanjaya.

Undi pemutus

3. Jika atas apa-apa persoalan untuk ditentukan oleh Suruhanjaya terdapat persamaan undi, Pengerusi hendaklah mempunyai undi pemutus sebagai tambahan kepada undi biasanya.

Suruhanjaya boleh mengundang orang lain untuk menghadiri mesyuarat

4. (1) Suruhanjaya boleh mengundang mana-mana orang untuk menghadiri mana-mana mesyuarat atau pertimbangtelitian Suruhanjaya bagi maksud menasihatinya tentang apa-apa perkara yang sedang dibincangkannya, tetapi mana-mana orang yang hadir sedemikian tidak berhak untuk mengundi pada mesyuarat atau pertimbangtelitian itu.

(2) Seseorang yang diundang di bawah subperenggan (1) hendaklah dibayar apa-apa elaun sebagaimana yang ditentukan oleh Suruhanjaya.

Ketetapan tanpa bermesyuarat

5. (1) Sesuatu ketetapan dikira sebagai telah diluluskan pada sesuatu mesyuarat Suruhanjaya jika —

(a) semua anggota Suruhanjaya telah dimaklumkan tentang ketetapan yang

dicadangkan itu, atau usaha yang munasabah telah dibuat untuk memaklumkan semua anggota Suruhanjaya tentang ketetapan yang dicadangkan itu; dan

- (b) tanpa bermesyuarat, majoriti anggota Suruhanjaya menandakan persetujuan tentang ketetapan itu mengikut kaedah yang ditentukan oleh Suruhanjaya di bawah subperenggan (2).

(2) Subperenggan (1) terpakai hanya jika Suruhanjaya —

- (a) memutuskan bahawa subperenggan (1) terpakai; dan
- (b) memutuskan kaedah yang dengannya anggota Suruhanjaya boleh menandakan persetujuan tentang ketetapan.

Minit

6. (1) Suruhanjaya dan tiap-tiap jawatankuasa hendaklah menyebabkan minit kesemua mesyuaratnya disenggarakan dan disimpan dalam bentuk yang sepatutnya.

(2) Sesuatu jawatankuasa hendaklah menyebabkan salinan minit kesemua mesyuaratnya dikemukakan kepada Suruhanjaya dengan secepat yang dapat dilaksanakan.

(3) Apa-apa minit yang dibuat mengenai mesyuarat Suruhanjaya atau sesuatu jawatankuasa, jika ditandatangani dengan sewajarnya, hendaklah diterima dalam mana-mana prosiding undang-undang sebagai keterangan *prima facie* mengenai fakta yang dinyatakan dalam minit itu tanpa bukti selanjutnya dan tiap-tiap mesyuarat Suruhanjaya atau jawatankuasa berkenaan dengan prosiding yang minitnya telah dibuat hendaklah disifatkan telah dipanggil dan diadakan dengan sewajarnya dan semua anggota dalam mesyuarat itu layak dengan sewajarnya untuk bertindak.

Tatacara

7. Suruhanjaya dan jawatankuasa boleh mengawal selia tatacaranya sendiri.

Penzahiran kepentingan

8. (1) Seseorang anggota Suruhanjaya atau mana-mana jawatankuasa yang mempunyai apa-apa kepentingan dalam apa-apa perkara yang sedang dibincangkan oleh Suruhanjaya atau jawatankuasa itu hendaklah menzahirkan kepada Suruhanjaya atau jawatankuasa itu, mengikut mana-mana yang berkenaan, hakikat dan jenis kepentingannya itu.

(2) Bagi maksud subperenggan (1), seseorang anggota Suruhanjaya atau jawatankuasa itu hendaklah disifatkan mempunyai kepentingan dalam perkara yang dibincangkan jika dia

mempunyai kepentingan dalam mana-mana syarikat yang menjalankan aktiviti yang serupa atau berhubung dengan perkara yang dibincangkan.

(3) Sesuatu penzahiran di bawah subperenggan (1) hendaklah direkodkan dalam minit Suruhanjaya atau jawatankuasa itu, mengikut mana-mana yang berkenaan, dan, selepas penzahiran itu, anggota yang mempunyai kepentingan dalam perkara itu—

- (a) tidak boleh mengambil bahagian atau hadir dalam apa-apa pertimbangtelitian atau keputusan Suruhanjaya atau jawatankuasa itu, mengikut mana-mana yang berkenaan; dan
- (b) tidak boleh diambil kira bagi maksud membentuk kuorum Suruhanjaya atau jawatankuasa itu, mengikut mana-mana yang berkenaan.

(4) Tiada tindakan atau prosiding Suruhanjaya atau mana-mana jawatankuasa boleh menjadi tidak sah atas alasan bahawa mana-mana anggota Suruhanjaya atau jawatankuasa itu telah melanggar peruntukan perenggan ini.

Kesahan perbuatan dan prosiding

9. Tiada perbuatan yang dilakukan atau prosiding yang diambil di bawah Enakmen ini boleh dipersoalkan atas alasan bahawa —

- (a) terdapat apa-apa kekosongan dalam keanggotaan, atau terdapat apa-apa kecacatan dalam penubuhan, Suruhanjaya;
- (b) terdapat pelanggaran peruntukan perenggan 8 oleh mana-mana anggota Suruhanjaya atau sesuatu jawatankuasa; atau
- (c) terdapat apa-apa peninggalan, kecacatan atau ketidakteraturan yang tidak menyentuh merit kes itu.

Anggota hendaklah menumpukan masa kepada urusan Suruhanjaya

10. Tiap-tiap Anggota Suruhanjaya hendaklah menumpukan masa kepada urusan Suruhanjaya sebagaimana yang perlu untuk menunaikan kewajipannya dengan berkesan.

DIPERAKUKAN oleh saya sebagai salinan Rang Undang-Undang yang tulen yang telah diluluskan oleh Majlis Dewan Undangan pada hari Selasa, 10 Januari 2023.

DATUK SERI PANGLIMA HAJI KADZIM BIN HAJI M. YAHYA,
Speaker,
Dewan Undangan Negeri.